

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänenkannattaja ilmestyy Astoriassa, Ore., joka tilisti The Western Workmen's Pub. Society'n kustantamana.

Tilauhinna Yhdysvaltoihin: 1 vuosikerta \$1.75; puoli vuotta \$1.00.

Canadaan ja Suomeen: 1 vuosikerta \$2.00; puoli vuotta \$1.15.

Postiosote: Toveritar, Box 99, Astoria, Oregon.

Entered as second-class matter July 18, 1911, at the Postoffice at Astoria, Ore., under the Act of March 3, 1879.

TOVERITAR
(The Woman Comrade)

Subscription rates in the United States
One year \$1.75; Six months \$1.00.
In Canada and Finland: One year \$2.00; Six months \$1.15.

Toimitus:
ANNA LEPPÄNEN,
P. O. Box 99, Astoria, Oregon.

Taistelija

Kirj. V. Knjasev.

Suomennos "Toverittarelle".

(Jatk.)

Peljätty kuolemasaankin.

Viholliset kuitenkin erehtyivät. Laukaukset, jotka ammuttiin Feroferovaja kadulla, saattoivat työväenjoukot heräämään. Volodarskin kuolema osoitti heille heidän todelliset ystävänsä ja vihollisensa.

Neljäntoista vaalipäivänä osoittautuneet tulokset murhaaviksi heille: Valituksi oli tullut:

119 bolshevikkiä
4 oborontia.

Ja lopullinen tulos oli: 362 bolshevikkiä, 48 bolshevikille myötämiehistä, 78 vasemmisto-sosiaalivallankumouksellista ja ainoastaan 55 oikeistososiaalivallankumouksellista ja menshevikkiä yhteensä. Tämä se oli, joka aikaansai heidän lopullisen häviönsä, 55 edustajan 488 vastaan selkeällä hetkellä, joka oli kaikista vaikein kommunistille!

Kuula, joka oli lävistänyt työläisten ystävän sydämen, teki samalla täydellisen pesäeron heidän vihollistensa, murhaajien puolueen, murhaajain suojelijain ja vallankumouksen sekä työväenluokan kavaltajien kanssa.

Volodarski ihmisenä.

Palattuaan vuonna 1913 karkoituksestaan Arkangelista, Volodarski puhui pikku sisarilleen ja veljilleen:

— Olen valmis en ainoastaan viettämään lisää kolme vuotta Arkan-gelissa — vaan tekemään työtä vallankumouksen hyväksi elämäni viimeiseen hetkeen saakka!

Kun vohjet ja sisaret lähettivät hänelle Amerikan tietoja vallankumouksellisesta toiminnastaan, hänen työnsä jatkamisesta, hän vastasi heille:

— Toimikaa, lapset, edelleenkkin. Toivon, ettei työni mene hukkaan, ja kun me saavutamme päämäärämme — vallankumouksen — niin tulen minä ja ota teidät kaikki Pietariin, jossa me tulemme vapaasti työskentelemään!

Työskentelemään, työskentelemään, työskentelemään!... Ei hetkeäkään lepoon, ei hetkeäkään omaan persoonalliseen elämäänsä, kaikki vallankumoukselle, kaikki työväenluokan vapautukselle!

Kunneisen, tankoamattoman ja väsymättömän toiminnan vuodet, van- killa, karkotus, pakolaisuus, näikäl- nen elämä olivat tehneet hänestä erak- kon, itsensä unohtavan. Ulkonaisesti kylmän vakava, ankara ja bolshe- vistisesti "vuorenhuja", hän itse asiassa ei lainkaan ollut sellainen kun kysymyksessä olivat vallankumouksel- liset työntekijät, yksityisten toveri- den kohtalot.

—Toverit, järkeni on kylmä mut- ta sydämeni palava!

Hän paloi ja palamisellaan syytti ympäristönsäkin. Kerran toimituksessa joku kiitteli hänen toimittamansa "Krasnaja Gasetan" viimeksi ilmesty- neitä numeroja, jolloin Volodarski, hetkeksi irrottaen katseensa toimi- tuskirjoituksestaan, hilpeästi virkah- ti:

Muistelmia lokakuun päiviltä
(Suomennos).

Oli lokakuun 10 päivä 1917.

Bolshevikipuolueen Keskuskomite- asta oli minut kiireellisesti kutsuttu kokoukseen. Kokouspaikka oli ilmoit- tettu salaisiin kirjaimin. Alkaakaan ei oltu määritelty tarkalleen, oli vain sanottu, että myöhään illalla klo 10 jälkeen.

K. K. kokouspaikka oli jossain Pietar- in kaupunginosan syrjäisimmässä kolkassa. Raitiovaunut olivat täynnä väkeä. Ajurit ilian kalliita. Kuljen pitkin Kamegostrovian valtakatua. Al- kaa jo kyllästyttää kun ei tahdo tul- la loppua ollenkaan. Vihdoin käämyn sitten toiselle kadulle. Se on minulle tuntematon. Sen varrella sijaitsee ko- kokonainen ryhmä suuria, upeita ra- kennuksia. Kaikkialla on kuitenkin hiljasta. Ihmisiä ei näy juuri mis- sään. Näyttää siltä kuin vallanku- mouksellinen kaupunki olisi piiloun- tunut, odottanut jotakin tahi koon- nut voimaansa uuden rynnistyksen, ri- jähdysten varalta. Kumeasti kahah- televat sotilaiden askeleet. Omituisil- ta näyttävät ilian hämyssä heidän harmaat sinellinsä. He kulkevat ha- janaisissa ryhmissä, vilkkaasti kes- kustellen.

— Luuletko sinä löytäväsi sellai- sia kolloja, jotka suostuvat kuole- maan imperialistien edestä! Darda- nellejako tekee mieleksi... Senkin "sovitteija"!

— Ole vaiti bolshevikki, tahi muu- ten vedin päin kuonoa!

"Sovittelija — petturi" saa ansait- semansa vastauksen.

Sitten liikkuvat varjot ohitseni. As- kelten ääninäköä ei enää kuulu.

Edessäni kulkee kaksi työläistä, maltillisesti, hiljalleen keskustellen. Kuulen ainoastaan muutamia sanoja heidän keskustelustaan: Sosialipettu-

— Eivät ne mitään vielä ole, mutta katsokaahan millaiseksi meidän leht- temme tulee sitten kun länsimaissa puhkeaa vallankumous!

Tämä lausuttiin hetkellä, jolloin vallankumouksen tukahduttajat, Vil- helmien kenraalit, uhkaavasti kalliste- livat aseitaan aivan Pietarin portil- la!

Hän tapasi tulla toimitukseen myö- hään illalla, yölläkin kokouksesta, näikälisenä, aivan näännyksissä. Jos- pa olisitte nähneet, kuinka hän kävi sillin ja kulvan, mustan ja puoleksi oljista tehdyn leipäkannikan kimp- puun, palan painikkeena juoden vet- ti! Kuinka hän kirjoitti toimitus- kirjoituksensa huoneessa, joka oli tungokseen saakka täynnä ihmisiä, jotka tulivat ja menivät, keskusteli- vat keskenään ja puhelimessa.

Hän oli kylmän vakava ulkonaises- ti, mutta jos joku tovereista sattui väsähtämään, yleensä rasittu- maan, oli hän ensimmäisenä huoltaja- na. Jos jollekin sattui onnettomuus, suuri puute, odottamattomia raskaita kuluja oli Volodarski aina ensimmäi- senä, joka siitä jollain ilmeellisellä tavalla aina selviin sal. Ja hukkaa- matta hyödyttömästi sanoja hän vii- pymättä nautti toveriaan, millä sen saattoi tehdä.

"Krasnaja Gasetan" ilmestyi silloin kaksi kertaa päivässä. Kaksi kertaa päivässä kirjoitti toveri Volodarski siihen toimitus- y. m. kirjoituksia. Sen lisäksi hän luki korehtuuria, jon- ka ohella hän hoiteli kaikkia pikku selkkoja lehden taloudellisessa puo- llessa.

Tämän kaiken hän teki ollessaan samaan aikaan jäsenenä Pietarin neu- voston puhemiesissä, Pietarin komi- teassa, toimeenpanevassa keskus- komiteassa, komissaarin agitatsioni- ja sanomalehdistöasestolla y. m. y. m.

— Olen valmis tekemään työtä vallankumouksen hyväksi elämäni viimeiseen hetkeen saakka! — Tämän varhaisen nuoruutensa lupauksensa hän pyhästi täyttikin.

HISTORIAN KÄSI

reita ovat Liber-Danit, "oikeassa ovat bolshevikit, ilman neuvostovaltaa ei voida lopettaa sotaa." Kaikkialla nä- kyvät keskusentelevan samasta, kipeim- mistä asioista: sodasta ja sovittelu- poliitikasta, neuvostovaltasta ja rau- husta. Sota pilaa hermoja, sotaan o- vat kaikki jo kyllästyneet. Vieras, kansanjoukkoille hyödytön sota on muodostunut veriseksi painajaiseksi.

Mihin vastaan tulee illat päässä nuoria tyttöjä, työläisnaisia.

— Kunka voi Lenin olla saksalais- ten vakoilija, kun hän kerran on so- vittelijoita vastaan? Ollisitpa ollut ei- len kuuntelemassa mitä Modernin sir- kuksessa puhuttiin...

Naisetkin ovat siis puolellamme.

Kovin laajallepa on levinnyt bolshe- vismi! Nyt on mahdotonta pidättää enää vallankumouranttoa, joka tuos- sa tuokiossa on yllättävä sovitteijat.

Vakavalla etsinnällä löydän K. K:n salaisen kokouspaikan, erään kirjai- lijan asunon. Ei tosin meikäläisen kirjailijan, vaan meille "myötätun- toisen".

Kokous oli jo alkanut. K. K. oli en- tinen kokoonpanoltaan, sjiäpaitsi kak- si toveria oli saapunut Moskovasta ja huoneen perällä sohvalta tov. Kame- nejevin vieressä näkyi istuvan joku tuntematon. Päästyäni lähemmäksi huomasin, että se olikin tov. Sinor- jev. Hän oli kasvattanut itselleen pitkän parran ja leikkannut hiuksensa pois. Ihmekö sitten, etten heti tun- tenut.

Mutta kukaan haltaa istua tuo- la pöydän takana? Vladimir Iljits! Eipä hän pitkän aikoihin ole ollut- taan kokouksissamme. Kun eivät vain Kerenskin etsivät olisi nyt pääs- seet hänen jäljilleen.

Mieliala kokouksessa on erikoisen jännittänyt. Sillä nyt on lopullisesti ratkaistava kysymys aseellisesta esi- läntymisestä. Helsingistä saapunut toveri kertoo, kuinka mieliala Poh- joisen alueen merimiesten ja sotilai- den keskuudessa on erittäin innostu- nut. Laivasto pyrki taistelun, an- kara itsepänsä ukrainalaisen Dyben- kon johtama väliaikaiselle hallituk- selle vihmiellinen Itämeren laivaston Keskusneuvosto on valmis minä het- kenä tuhansa yhtenä miehenä nouse- maan puolustamaan tunnustausetta: "Kaikki valta neuvostolle." Laivasto odottaa sentähden K. K. ratkaisevaa vastausta. Jos viivästelemme, mene- tämme hyvän tilaisuuden. Teknilli- sessä suhteessa on kaikki jo kunnos- sa. Odottavat vain keskuksen mää- rityksiä toimiaukseen niiden mukaises- ti.

Helsingin edustajaa kannattavat täydellisesti moskovalaiset, mutta e- tenkin tov. Trotski.

Onkohan meillä mitään mahdoli- suutta saavuttaa voitto sotilaallisessa esiintymisessämme? Eiköhän se ole liian aikaista? Onkohan kaikki jo järkittu ja tarkistettu? Ketkä ovat kanssamme? Ovatkohan joukot tar- peeksi yhtenäisiä? Eiköhän vihollis- emme ole sitenkin voimakkaampi kuin me arvioimme? Onko siitä va- linkoa vallankumoukselle, jos kär- simme tappion? Kaksi vanhaa, täy- sin kokenutta vallankumouksellista toveriamme epäroivat suuresti omis- tumistamme. Se kiihkoisuus ja in- nostus, jonka helsinkiläisen toverin kutsu herätti kaikissa toisissa K. K:n jäsenissä, ei varmistanut heitä, vaan päinvastoin saattoi heidät ymmälle. He kehoittivat meitä olemaan "kau- konäköisiä". Mutta sittenkin on ole- massa jotain, joka sysää sokeasti e- teenpäin, vastoin järkeä... Historian käsi johtaa tämpäpäiväistä K. K:n kokousta.

Tov. Lenin pyytää puhevuoron. Hän- nellä on päli selviää, hän punnitsee kaikki arvostelee sitten kahden hor- juvan "kaukonäköisen" toverin perus- telut ja tekee vihdoon sen johtopäi- töksen, että on otettava ratkaiseva askel toiseen vallankumoukseen.

Äänestämme. Kaksi on vastaan. Toiset kaikki kannattavat tov. Le- ninä.

Kokous on päättynyt. Yö alkaa jo liiheti loppuaan. Jännitys on kadon- nut. Kaikkialla on näikä. Teekeittä kannetaan pöydälle. Kilvan ruenti- vät kaikki makkaran ja juuston kimppeun... Vieläkin kiinastellaan yhdestä ja toisesta pikku selkasta, tosin ystävällisesti ja maltillisesti. Samoin tehdään pilaa noista kahdes- ta oppositiosissa olevasta toverista.

Historiallinen kokous on jo ohi. Mutta sinä tehty päätös tulee muut- tamaan maailman järjestystä.

Jo valkenee. Olen jälleen loppumat- toman pitkällä Kamegostrovian val- takadulla. Ajuri ajaa verkalleen. Al- kaa taas väkisinäkin ikävyyttä. Mutta sielussa on jotakin juhlaista, vakavaa, sanoisinko harrasta. Tun- tuu aivan siltä, kuin seisoidin jonkun ratkaisevan hetken kynnyksellä. Ja kun tuo hetki lyö, niin muuttava ko- ko vanha maailma. Kirvittelen itsel- leni kuinka juhlaista kaikki tuo on- kaan, mutta samalla tunnen itseni niin hermostuneeksi. Kylmät väreet karmitvat selkäpilhiä, aivan kuin jon- kun erikoisen tärkein esiintymisen edellä.

Mutta kaikkihan on niin selvää. Tuossahan on tuo — uuden, toivo- tun, odotetun maailman kynnyks.

Tulemmeko todellakin astumaan sen yli?

Toivottu kynnys.

Smolna. Alkaa ja hämää. Lä- henee historiallinen lokakuun, (mar- rask.) yö, jolloin Venäjän työläiset ja talonpojat ottivat vallan käsiinsä, perustivat maailman ensimmäisen työn tasavallan — Neuvostotasavallan.

Kunneentapaisella kiireellä astelen pitkin loppumatonta, heijusta lehto- kujua, tuntuu rakennusta kohti, jos- sa parhaillaan ratkaistaan koko ma- ilman, työläisten vallankumouksen kohtalo.

Edustajakokous on jo alkanut. Odottamatonta, julkisesti oli ko- koukseen saapunut se, joka, järkäh- tämättömyydellä itsepänsäydellään, rau- taisella tahdolla ja ajattelijan kau- konäköisyydellä oli johtanut histori- allisesti välttämättömän vallanku- mouksen voittoon.

Vielä ellen täytyi hänen piilotella itseään Kerenskin etsiviltä, tänään o- tettiin hänet, suurin juhlallisuuksin ja myötätunnonosoituksin vastaan Neuvoston valkoisessa salissa.

Käänne on tapahtunut!

Edustajakokous on meidän!

Kirkkaina välikyvät tulet tänään! Smolnan ikkunoita. Kaikki näyttää niin erikummalliselta, jännitettyltä. Kaikkialla näkee merimiehiä, kivääre- jä, punakaartilaisia ja kuuluriskuja. Jokaisella on kilre, Unsi Smolna! Tarkasti vartioivat sitä punakaar- tilaiset.

Melkein joka askeleella kohtaa san- gen tuttua kasvoja, lähisempiään. Kaikki ovat "bolshevikeja." Missä ovat Tshelise ja Tseretelli? Missä heidän asekkumppaninsa?

He ovat julkisesti vallankumouksel- lisen barrikaadin toisella puolella. He ovat niiden joukossa, jotka si- joittautuvat Talvipalatsiin.

Sovittelunohjelman heidän tahol- taan esitti Gots. Hän kehotti mei- tä olemaan "järkviä", ehdotti mo- lemmipuolista myönnytyksiä sekä ko- etti vakuuttaa meille sovinnon tar- keyttä. Tuskaantuneena sai hän poistua, hänet oli tumpattu syrjään. "Miten järjettömä! ovatkin nuo "bols- hevikit"! Tahallaan, itsetietoisina vie- rivät he kuollun!"

— Ettekö te nyt käsitä, että kaikki tämä on mieletöntä. Se mitä te nyt olette tehneet on bolshevikien ja bols- hevismän varma häviö!"

Uhmalleva, ivallinen katseemme oli paras vastaus Gots'ille. Hän tunsit itsensä, että joutok olivat meidän puolellamme. Heidän aikansa on histo- ria jo sivuttanut, heidän tekonsa ovat merkityt eilisen päivän muis- tiinpanoihin. Tänään avaa historia